

La llibertat cristiana, llevat universal d'alliberament

Dc, 13/10/2021 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència General 13 d'octubre 2021

Estimats germans i germanes, bon dia!

En el nostre itinerari de catequesi sobre la *Carta als Gàlates*, ens hem pogut centrar en quin és el nucli central de la llibertat per a Sant Pau: el fet que, amb la mort i resurrecció de Jesucrist, hem estat alliberats de l'esclavitud del pecat i de la mort. Dit d'una altra manera: som lliures perquè hem estat alliberats, alliberats per gràcia - no per pagament -, alliberats per l'amor, que esdevé la llei suprema i nova de la vida cristiana. L'amor: nosaltres som lliures perquè hem estat alliberats gratuïtament. Aquest és precisament el punt clau.

Avui voldria destacar com aquesta novetat de la vida ens obre a acollir tots els pobles cultures i, al mateix temps, obre cada poble i cada cultura a una major llibertat. De fet Sant Pau diu que per a aquells que s'adhereixen a Crist ja no és important ser jueu o pagà. L'únic que compta és «la fe activa mitjançant la caritat» (*Gàl 5,6*). Creure que hem estat alliberats i creure en Jesucrist que ens ha alliberat: aquesta és la fe que actua per la caritat. Els detractors de Pau - aquests fonamentalistes que havien arribat allà - l'atacaven per aquesta novetat, argumentant que havia pres aquesta posició per oportunisme pastoral, és a dir, per «aconterar tothom», minimitzant les exigències rebudes de la seva més estricta tradició religiosa. És el mateix discurs dels fonamentalistes actuals: la història sempre es repeteix. Com es pot veure, la crítica en l'oposició a tota novetat evangèlica no és cosa només dels nostres dies, sinó que té una llarga història al darrere. Pau, malgrat això, no calla. Respon amb *parresia* - és una paraula grega que indica coratge, força - i diu: «Potser és el consentiment dels homes el que busco, o el consentiment de Déu? O intento complaure els homes? Si encara mirés

de complaure els homes, no seria servidor de Crist!» (*Gal 1,10*). Ja en la seva primera Carta als tessalonicencs s'havia expressat en termes similars, dient que en la seva predicació no havia utilitzat mai «paraules d'adulació, ni [...] tenia intencions d'avarícia [...]. I tampoc [...] no havia buscat la glòria humana» (*1 Ts 2,5-6*), que són les maneres de "fingir"; una fe que no és fe, és mundanitat.

El pensament de Pau es mostra una vegada més amb una profunditat inspirada. Acollir la fe implica per a ell no renunciar al cor de les cultures i de les tradicions, sinó només a allò que pot obstaculitzar la novetat i la puresa de l'Evangelí. Perquè la llibertat obtinguda per a nosaltres amb la mort i resurrecció del Senyor no entra en conflicte amb les cultures, amb les tradicions que hem rebut, sinó que introdueix en elles una llibertat nova, una novetat alliberadora, la de l'Evangelí. L'alliberament que s'obté amb el baptisme, de fet, ens permet adquirir la plena dignitat de fills de Déu, de manera que, tot mantenint-nos ben arrelats en les nostres arrels culturals, al mateix temps ens obrim a l'universalisme de la fe que entra en cada cultura, en reconeix les llavors de veritat presents i les desenvolupa aportant plenitud al bé que conté. Acceptar que nosaltres hem estat alliberats per Crist - la seva passió, la seva mort, la seva resurrecció - és acceptar i aportar plenitud a les diferents tradicions de cada poble. La veritable plenitud.

En la crida a la llibertat descobrim el veritable sentit de la inculturació de l'Evangelí. Quin és aquest veritable sentit? Ser capaços d'anunciar la Bona Notícia de Crist Salvador respectant el que de bo i d'autèntic hi ha en les cultures. No és una cosa fàcil! Són tantes les temptacions de voler imposar el propi model de vida com si fos el més avançat i el més atractiu. Quants errors s'han comès al llarg de la història de l'evangelització volent imposar un únic model cultural! La uniformitat com a regla de vida no és cristiana! Unitat sí, uniformitat no! De vegades, fins i tot no es renunciava a la violència per fer prevaler el propi punt de vista. Pensem en les guerres. D'aquesta manera, l'Església s'ha vist privada de la riquesa de tantes expressions locals que porten amb elles la tradició cultural de poblacions senceres. Però això és exactament el contrari de la llibertat cristiana! Per exemple, em ve al cap quan es va establir la manera de fer apostolat a la Xina amb el pare Ricci o a l'Índia amb el pare De Nobili. ... [Algú deia]: "No, això no és cristià!". Sí, és cristià, està en la cultura de la gent.

En resum, la visió de Pau de la llibertat està plenament il·luminada i fecundada pel misteri de Crist, que en la seva encarnació - recorda el [Concili Vaticà II](#) - es va unir d'una manera determinada amb tots els homes (cfr Const. past. [Gaudium et spes](#), 22). I això vol dir que no hi ha uniformitat, en canvi hi ha varietat, però varietat unida. D'aquí deriva el deure de respectar l'origen cultural de cada persona, situant-la en un espai de llibertat que no estigui restringit per cap imposició dictada per una única cultura predominant. Aquest és el significat de dir-nos catòlics, de parlar d'Església catòlica: no és una denominació sociològica per distingir-nos dels altres cristians. Catòlic és un adjectiu que significa universal: la catolicitat, la universalitat. Església universal, és a dir catòlica, vol dir que l'Església té en ella mateixa, en la seva mateixa naturalesa, obertura a tots els pobles i les cultures de tots els temps, perquè Crist va néixer, morir i ressuscitar per tots.

La cultura, en canvi, es troba per la seva mateixa naturalesa en contínua transformació. Penseu en com som cridats a anunciar l'Evangelí en aquest moment històric de grans canvis culturals, on sembla que predomina una tecnologia cada vegada més avançada. Si pretenguéssim parlar de fe com es feia els segles

passats, ens arriscaríem a no ser entesos per les noves generacions. La llibertat de la fe cristiana - la llibertat cristiana - no indica una visió estàtica de la vida i de la cultura, sinó una visió dinàmica, una visió dinàmica també de la tradició. La tradició creix però sempre amb la mateixa naturalesa. No pretenguem, per tant, tenir la possessió de la llibertat. Hem rebut un do per conservar. I és més aviat la llibertat que demana a cadascú que estigui caminant constantment, orientats vers la seva plenitud. És la condició dels pelegrins; és la condició dels viatgers, en un èxode continu: alliberats de l'esclavitud per caminar vers la plenitud de la llibertat. I aquest és el gran do que ens ha fet Jesucrist. El Senyor ens ha alliberat de l'esclavitud gratuïtament i ens ha posat en el camí per caminar amb plena llibertat.

Traducció: Josep M. Torrents